

PARASHAT VAYIGASH

A Dream Surrendered

For so much of the story, Yosef has been in charge. The brothers have been played like marionettes – so much so that they haven't even realized to what extent Yosef has been pulling the strings; they certainly don't know why he has been pulling them. For that matter, they don't know why he, the man they believe to be the leader of Egypt, a man known as *Tzafenat Paane'ach*,¹ would have any interest in them, a small group of strangers from Canaan.

Yosef, who minutes after leaving an Egyptian prison came up with a fourteen-year plan to save and reshape the economy of the entire region, had a knack for seeing the future. There should be no doubt that he had anticipated his brothers' arrival and had developed a plan for his family's future as well. Ever since he had heard Pharaoh's dreams, Yosef knew with complete clarity that the entire region, including Canaan, would suffer a cataclysmic drought, and sooner or later his brothers would arrive to purchase food.² While waiting for their turn

Dedicated in honor of Marielle Lyons

1. Bereishit 41:45.
2. See Bechor Shor, Bereishit 42:7, who adds that Avraham had come to Egypt and Yitzchak was on his way when they were faced with droughts; therefore the arrival of emissaries from the Yaakov family was expected and anticipated:

בכור שור בראשית (פרשת מקץ) פרק מב פסוק ז

ויכירם: כי היה מצפה להם שמא יבואו מפני הרעב, כי דרכם של אבות לבא מצרים מפני הרעב, כמה שנאמר "ויהי רעב בארץ מצרים וירד אברם מצרימה"5, וכן יצחק עד שהקב"ה אמר לו: "אל תרד מצרימה", והם אינם מצפים שיהיה מלך.

to buy much-needed supplies, the brothers may have felt a sense of anonymity standing with the other travelers and shoppers from near and far, but Yosef most certainly had been keeping an eye out for his brothers.

We can conjecture that Yosef's interest in his brothers operated on a number of levels. Word of his elderly father's well-being was most likely foremost in his thoughts, but fear and concern for the welfare of his younger brother Binyamin must also have crossed his mind. Had the brothers' pathological jealousy, fueled by their awareness that they were the children of the less-favored wives, caused them to act upon their feelings of inadequacy and rejection by lashing out at Binyamin? Had the rest of family remained whole after he was sold into slavery, or had the brothers scattered in different directions? And of course, Yosef may well have pondered more personal questions: Did the brothers ever wonder what happened to the brother they had sold?³ For that matter, did they even care?

Now, Yosef sees his brothers, ten of them:

בראשית פרשת מקץ פרק מב:א-ט

(א) וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֹשְׁבֵי שְׂבַר בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְרָאוּ:
 (ב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי יֹשְׁבֵי שְׂבַר בְּמִצְרַיִם רְדוּ-שָׁמָּה וּשְׂבוּ-לָנוּ
 מִשָּׁם וְנַחֲיָה וְלֹא נָמוּת: (ג) וַיִּירְדוּ אַחֵי-יוֹסֵף עִשְׂרֵה לְשֹׁבֵר בָּר מִמִּצְרַיִם:
 (ד) וְאֶת-בְּנֵימִין אַחֵי יוֹסֵף לֹא-שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת-אָחִיו כִּי אָמַר פֶּן-יִקְרָאנוּ
 אֶסּוֹן: (ה) וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשֹׁבֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי-הָיָה הָרָעֵב בְּאֶרֶץ
 כְּנַעַן: (ו) וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט עַל-הָאֶרֶץ הוּא הַמְּשַׁבֵּיר לְכָל-עַם הָאֶרֶץ
 וַיָּבֹאוּ אַחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּ-לוֹ אַפַּיִם אֶרְצָה: (ז) וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת-אָחִיו וַיִּכְרַם
 וַיִּתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אִתָּם קִשּׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֵאִן בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ
 מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לְשֹׁבְרֵי-אֶכָּל: (ח) וַיִּכַּר יוֹסֵף אֶת-אָחִיו וְהֵם לֹא הִפְרִיחוּ:

3. See Ohr HaChaim, Bereishit 42:7.

אור החיים בראשית (פרשת מקץ) פרק מב פסוק ז

והוא אומר ויתנכר אליהם פי' למה שהם אינם מכירים אותו לא יקפידו על דברו אליהם קשות כי הוא להם איש נכרי, ועשה כן להביא בנימין כמו שגילה לבסוף, גם לבחון בהם באמצעות המתגלגל לידע מחשבותם אליו באותו מצב, ונתגלה לו כי מתחרטים הם על אשר כבר עשוהו ולחטא יחשבוהו:

(ט) וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַגְלִים אַתֶּם לְרֹאוֹת אֶת-עֲרֹת הָאָרֶץ בְּאֵתְכֶם:

(1) Now Yaakov saw that there was grain in Egypt, and Yaakov said to his sons, “Why do you look at one another? (2) He said, “Behold, I have heard that there is grain in Egypt. Go down there, and buy for us from there, so that we may live, and not die.” (3) Yosef’s ten brothers went down to buy grain from Egypt. (4) But Yaakov did not send Binyamin, Yosef’s brother, with his brothers; for he said, “Lest harm befall to him.” (5) The sons of Yisrael came to buy among those who came, for the famine was in the land of Canaan. (6) Yosef was the governor over the land. It was he who sold to all the people of the land. Yosef’s brothers came and bowed themselves down to him with their faces to the earth. (7) Yosef saw his brothers, and he recognized them, but acted like a stranger to them, and spoke roughly with them. He said to them, “Where did you come from?” They said, “From the land of Canaan to buy food.” (8) Yosef recognized his brothers, but they did not recognize him. (9) Yosef remembered the dreams which he dreamed about them, and said to them, “You are spies! You have come to see the nakedness of the land.” (Bereishit 42:1–9)

Yosef has a distinct advantage: He has been looking for his brothers, knowing all along that they would come. The brothers, on the other hand, have no idea that Yosef is alive and have no idea that not only has Yosef survived, he has flourished. They certainly never imagined Yosef’s stellar rise, never considered that he might soar to his present lofty stature.

Having had at least nine years (the seven good years and two years of famine) to prepare for this moment, Yosef surely knew precisely what message he wished to convey. We can even imagine that his speech was prepared and practiced, like an actor who prepares a scene in front of the mirror. Every word was carefully weighed, every gesture expertly choreographed.

The brothers bow, and memories of a contentious dream from

long ago bubble up from his unconscious. Yosef asks a straightforward question, but the brothers answer awkwardly:

... וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאֵינן בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לְשָׁבֵר-אֶכֶל:

... "Where did you come from?" They said, "From the land of Canaan to buy food."

Setting the pattern that will continue throughout the ensuing dialogue, Yosef exerts pressure, and the brothers offer too much information. The correct answer to Yosef's question was, simply, "From the land of Canaan." The added information, "to buy food," was superfluous; they were standing on a food line; the purpose of their trip was obvious. They immediately appear guilty, and Yosef attributes their response to sinister intent.⁴ He insinuates that there is a plot afoot, and he accuses them of nefarious behavior that could prove fatal: espionage,⁵ seeking to undermine the entire Egyptian empire.

4. See Malbim, Bereishit 42:7:

מלבי"ם בראשית (פרשת מקץ) פרק מב פסוק ז

וישאל בכעס מאין אתם. והנה על מה ששאל מאין אתם לא היו צריכים להשיב רק מארץ כנען, ומה שהוסיפו לשבר אכל היו דברים יתרים, שע"ז לא שאלם כלל למה באו, רק מאין באו, ומזה עצמו מצא יוסף תואנה לחשדם כמרגלים, כי שפת יתר שידבר הנשאל לפני שרי הארץ, הם אות שמרגיש בעצמו איזה פשע ובה לנקות א"ע, וכמ"ש מהר"י בירב:

5. Some opine that the accusation Yosef hurled at his brothers was actually a defensive strategy which prevented them from asking questions about their mysterious Egyptian accuser: By accusing them of being spies, Yosef neutralized his brothers. They could no longer ask questions. See *Echoes of Eden: Bereishit*, p. 314; *Explorations Expanded*, p. 286 and footnote 21, citing Rav Yosef Karo's commentary on the Torah). This idea is also found in Tzeidah LaDerech (Rabbi Yissachar Dov ben Yisrael Lezer Parnass Eilenburg), Bereishit 42:7:

רבי יוסף קארו על בראשית פרק מב פסוק ט

וי"ל כי כל מה שעשה יוסף לאחיו היתה כונתו לשם שמים כדי שבזה יתכפר להם העון שעשו וז"ש ויזכור להם יוסף וגו' ולזה אמר מרגלים אתם כדי לסתום פיהם ושללא יוכלו לשאול מי האיש הלזה כי המרגל לא יוכל לשאול שום דבר מזה

צידה לדרך בראשית (פרשת מקץ) פרק מב פסוק ט

מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם. היותר טוב מכל הפירושים שונים הנאמרים בזה הוא מה שפירש התולדות יצחק ונמשך אחריו בעל מעשי ה' (ח"ב פל"ט) וז"ל

This most certainly was not a spur-of-the-moment reaction, no slip of the tongue. This is Yosef *par excellence*, delivering a blow with surgical precision, with skill and brilliance. Yosef puts them on the defensive when all they had done was gone shopping for bread. Now they must prove their innocence, which in even the best of circumstances is difficult, and this case, when there is no longer a presumption of innocence, will prove nearly impossible. They are now guilty until they can somehow prove their innocence, and as the story unfolds, every time they think they have accomplished this task, Yosef moves the proverbial goal posts a bit beyond their reach and places more and more obstacles in their way.⁶

התולדות יצחק, ועל דרך הפשט נאמר שיוסף שאל מאין באתם, והיה להם להשיב מארץ כנען, למה השיבו לשבור אוכל שלא שאל להם לאיזה דבר באתם, אלא ודאי הרגישו עצמם לפי שהיו מרגלים אמרו לא באנו לרגל את הארץ אלא לשבור אוכל, והם השיבו כלנו בני איש אחד נחנו, וטענתם בזה שאיך אפשר שאב אחד ישם כל בניו בסכנה, והשיב הוא אשר דברתי אליכם מרגלים אתם, כלומר היא הנותנת שאתם מרגלים אחר שאתם בני איש אחד שצריך שהמרגלים יהיו אחים שימותו אלו בעבור אלו, שאפילו שיכוחו בשוטים לשיאמר האמת, אם הם מרגלים ימות ולא יגלה ואם אינם אחים מיד יודה או ילך לומר למלך עשה עמי חסד ואגלה לך סוד והוא שכל אלו הם מרגלים, עכ"ל.

ויש אומרים שלכך העליל עליהם מרגלים אתם, ולא בעלילה אחרת כגון גנבים או ליסטים אתם, כי היה ירא פן יחקרו אחר המושל מי הוא זה שמצער אותנו כל כך ויתברר להם כי הוא יוסף, אבל בעלילת מרגלים לא יחקרו אחר המושל כי הנחשד למרגל איך ידרוש מאנשי העיר על המלך כי בזה יוסף חשד על חשד:

6. See Beit HaLevi, Bereishit 42:9, who poses a similar question, but is more approving of the response of the brothers:

בית הלוי בראשית (פרשת מקץ) פרק מב:ט

מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם, ויאמרו אליו לא אדוני ועבדיך באו לשבר אוכל, כלנו בני איש אחד נחנו לא היו עבדיך מרגלים, ויאמר אליהם לא כי ערות הארץ באתם לראות, ויאמרו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו והנה הקטן את אבינו היום והאחד איננו, ויאמר אליהם יוסף הוא אשר דברתי אליכם מרגלים אתם. המשך הפסוקים וביאורם קשים. וגם מה דבתחלה אמר להם שני דברים מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם, ואח"כ אמר להם לא כי ערות הארץ באתם לראות ודלג לו מרגלים ותפס לו רק אחת. ואח"כ אמר הוא אשר דברתי מרגלים אתם, הניח ערות הארץ ותפס מרגלים, והלא דבר הוא. וגם יש להבין מה דאמר להם הוא אשר דברתי מרגלים אתם דמשמע מדבריהם יצא לו ראייה והוכחה שהם מרגלים. ויש להבין מהו ההוכחה שהוכיח מדבריהם. ויובן כל זה דהנה כבר מפורסם מה שכתבו המפרשים דעלילת יוסף לאמר להם מרגלים אתם והרי היה צריך ליתן איזו אמתלא לדבריו, והוא

ע"י שטען עליהם שהשיבו לו דברים יתרים על מה שלא נשאלו שהוא שאל להם מאין באתם והם השיבו לו מארץ כנען לשבר אוכל, והוא לא שאל מהם למה באתם ובזה העליל עליהם כי מרגלים הם ומיראתם שלא יודע ע"י חקירה כוונת ביאתם הקדימו לומר לשבר אוכל ונעשו כאומר תירוץ קודם הקושיא כן כתבו המפרשים. ומה דבאמת אמרו השבטים כן הוא משום דיוסף בחכמתו הטעה אותם להשיב כן ואח"כ התהפך עליהם יען כי הוא השלטון ומי ילחם עמו. דהנה מדרך הלשון כשאחד בארץ נכריה ויפגע להשגי שאינו מכירו וישאל לו מאין אתה, הדרך להשיב מעיר פלוני. אבל אם יפגע בדרך לאחד שהוא מכירו לא ישאל לו מאין אתה רק ישאל מאין באת אתה לכאן, וכוונת השאלה סובל דאיזו ענין וסיבה הביאך לכאן ואז שייך שישב לו עסק והצטרפות ביאתו לכאן לעסק פלוני או לראות חתן וכדומה. ויוסף לא שאל להם מאין אתם רק אמר להם מאין באתם. וְהִטְעַם לֹזֵה כִּי יֵרָא לְשֹׂאֵל לְהֵם מֵאֵין אַתֶּם, כִּי הָרִי לֹא יָדַע בְּתַחֲלִילָה דְלִמָּא גַם הֵם מְכִירִים אוֹתוֹ כִּשְׁם שֶׁהוּא מְכִיר אוֹתָם וְאֵם יֹאמֵר מֵאֵין אַתֶּם יִהְיֶה לְשׁוֹק בְּעֵינֵיהֶם. וְע"כ הִתְחַכֵּם לֹמֵר מֵאֵין בֵּאתֶם, דִּזֶּה הַשְּׂאֵלָה נֹפֵל גַּם אִם מְכִירִים זֶה אֵת זֶה, וְהֵם אַחֲרֵי שֶׁלֹּא הִכִּירוּ אוֹתוֹ אִמְרוּ לוֹ שְׁתֵּי תְּשׁוּבוֹת מֵאֵרֶץ כְּנַעַן וְגַם אִמְרוּ לוֹ לְשֹׁבֵר אוֹכֵל, וְשׁוֹב הָעֵלִיל עֲלֵיהֶם, אַחֲרֵי שֶׁלֹּא שֶׁאֵל לְהֵם הִסִּיבָה שֶׁבָּאוּ לְכֹאֵן וְהֵם הִשִּׁיבוּ וְלֹא נִשְׂאֵלוּ מִסְתַּמָּא מֵרְגָלִים הֵם:

וְהִנֵּה לְהִיּוֹת מֵרְגַל לֹא כָל הַרוּצָה לְהִיּוֹת יִהְיֶה רַק צָרִיךְ לֹזֵה אֲנָשִׁים מִיּוֹחֲדִים מְלֻמְדִים וּמוֹכְשֵׁרִים לְאוֹמְנוֹת זֶה וְהֵמָּה מוֹכְנִים וְעוֹמְדִים לְעַת הַצּוֹרֵךְ לְשִׁלְחָם לְרַגֵּל הָאֶרֶץ שְׂרוּצִים לְעִשׂוֹת עִמָּה מִלְחָמָה. וְגַם כִּי מִי שֶׁזֶה אוֹמְנָתוֹ לְרַגֵּל בְּעַת הַצּוֹרֵךְ לֹא בְּכָל פֶּעַם וּבְכָל יוֹם הוֹלֵךְ לְרַגֵּל דְּלַפְעֵמִים גַּם הוּא נוֹסֵעַ לְרַגֵּל מִסְחָר וּכְדוּמָה, וְזֶה שֶׁאִמְרָ לְהֵם יוֹסֵף מֵרְגָלִים אַתֶּם פִּירוּשׁ דְּזֶהוּ אוֹמְנַתְכֶם הַקְּבוּעַ לְכֶם וְרַגִּילִים אַתֶּם בְּזֶה וְאַתֶּם אוֹמְנִים בֵּה. וְעוֹד הוֹסִיף לְהֵם לֹמֵר אֵת עֲרוֹת הָאֶרֶץ בֵּאתֶם לְרֹאוֹת דְּגַם עַתָּה בֵּיאַתְכֶם לְכֹאֵן הוּא רַק עֵבוֹר עֵסֶק זֶה לֹא לְסַחֲרוֹרָה (כֵּן פ' הַאֲבֵרְבִנְאֵל). וְהֵם הִשִּׁיבוּ לוֹ עַל הַדְּבָרִים לֹא אֲדוּנִי וְעַבְדִּיךָ בָּאוּ לְשֹׁבֵר אוֹכֵל, הִשִּׁיבוּ לוֹ מִקּוֹדֵם עַל טַעֲנָה שְׁנִינְיָה כִּי הִיא עֵיקַר הָעֵלִילָה דְלֹא בָּאוּ כֹּאֵן רַק לְשֹׁבֵר אוֹכֵל, דַּאֲפִילוּ אִם הֵם מֵרְגָלִים בְּאוֹמְנוֹת עַכ"ו אִם אֵינֶם עוֹסְקִים בְּמִלְאָכָה זֶה אֵין עֲלֵיהֶם שׁוֹם חֲטָא וְטַעֲנָה. וְשׁוֹב הוֹסִיפוּ וְאִמְרוּ כְּנִים אֲנַחְנוּ לֹא הִיוּ עַבְדֵיךָ מֵרְגָלִים כִּי מְעוֹלָם לֹא לְמַדְנֵי אוֹמְנוֹת זֶה וּמְעוֹלָם לֹא עֵסֶקְנוּ בֵּה. וְעַל זֶה הִשִּׁיב לְהֵם הַלְּחָשִׁי דְּבִרְיָהֶם, לֹא כִּי עֲרוֹת הָאֶרֶץ בֵּאתֶם לְרֹאוֹת, כְּאוֹמֵר אֵינִי יוֹרֵד לְהִתְוַכַּח עִמְכֶם אִם אוֹמְנַתְכֶם לְהִיּוֹת מֵרְגָלִים וְאִם מוֹכְשֵׁרִים אַתֶּם לְאוֹמְנוֹת זֶה כִּי אֵין שׁוֹם נ"מ בְּזֶה אֲבָל בְּעֵיקַר הַדְּבָר כִּי בֵּאתֶם לְרֹאוֹת עֲרוֹת הָאֶרֶץ, דַּעֲתָה סִיבַת בֵּיאַתְכֶם הוּא רַק בְּעֵבוֹר זֶה. וְע"כ לֹא הִזְכִּיר לְהֵם כֹּאֵן מֵרְגָלִים. וְהֵם חֲזָרוּ וְהִשִּׁיבוּ לוֹ שְׁנַיִם עֶשֶׂר עַבְדֵיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד וְזֶהוּ הוֹכַחָה דְּבוּדָאֵי לֹא יִסְכֵּן אֲדָם עֶשְׂרֵה כְּנִים לִילֵךְ בְּעֵסֶק מְסוּכָן כֹּזֵה, וְעוֹד הוֹסִיפוּ לוֹ וְהִנֵּה הָאֶחָד אֵת אֲבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֵינְנוּ, וְכָל אֱלֹהֵי הֵם דְּבָרִים יִתְרִים וּמִיּוֹתֵרִים אֵינֶם שִׁיכִים כָּלֵל לְעֵיקַר הוֹיְכוּחַ וּבִפְרָט בְּדָבָרִים עִם מוֹשֵׁל הָאֶרֶץ בּוּדָאֵי דֵּאֵינוּ נִכּוֹן לְהִרְבוֹת בְּדָבָרִים שֶׁאֵינֶם נִצְרָכִים. רַק הֵם הִתְחַכְּמוּ בְּזֶה אַחֲרֵי שֶׁרָאוּ דְכָל עֵיקַר יִסּוּדוֹ לְחֻשְׁדָּם בְּמָה שֶׁדִּבְרָו דְּבָרִים יִתְרִים לְלֹא צוֹרֵךְ וְעַל זֶה בְּנָה כָל הַבְּנִין. וְע"כ הִתְחַכְּמוּ לְדַבֵּר עוֹד יוֹתֵר דְּבָרִים שֶׁאֵינֶם נִצְרָכִים כָּלֵל דְּבִזָּה הָרִי יִפּוֹל כָּל יִסּוּדוֹ אַחֲרֵי שֶׁכֵּן דְּרַכְּסָם וְטַבְעָם לְהִרְבוֹת בְּדָבָרִים שֶׁלֹּא מֵהַעֲנִין וּמִמִּילָא הָרִי אֵין לוֹ שׁוֹם יִסּוּד לְבָנוֹת הַבְּנִין עַל תְּשׁוּבַת הָרָאוּשׁוֹנָה. וְע"ז הִשִּׁיב

Yosef remains in complete control until he overhears them talking amongst themselves – and then he breaks down and cries:

בראשית פרשת מקץ פרק מב:כא-כח

(כא) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲבָל אֲשָׁמִים אֲנַחְנוּ עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוּ אֵלָינוּ וְלֹא שָׁמְעָנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלָינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת: (כב) וַיַּעַן רְאוּבֵן אֹתָם לֵאמֹר הֲלוֹא אִמְרָתִי אֵלֵיכֶם לֵאמֹר אֶל־תִּחַטְּאוּ בְיַד וְלֹא שָׁמַעְתֶּם וְגַם־דָּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ: (כג) וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שָׁמַע יוֹסֵף כִּי הִמְלִיץ בֵּינְתָם: (כד) וַיֹּסֵב מֵעַלֵיָּהֶם וַיִּכַּךְ וַיֵּשֶׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם וַיִּקַּח מֵאֹתָם אֶת־שְׁמֵעוֹן וַיֹּאסֹר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם: (כה) וַיְצַו יוֹסֵף וַיִּמְלְאוּ אֶת־כַּלְיֵיהֶם בָּר וַיִּלְהִיב כֶּסֶף־יָהֶם אִישׁ אֶל־שִׁקּוֹ וּלְתַת לָהֶם צָדָה לְדַרְךָ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן: (כו) וַיִּשְׂאוּ אֶת־שַׁבְּרָם עַל־חֲמֹרֵיהֶם וַיֵּלְכוּ מִשָּׁם: (כז) וַיִּפְתַּח הָאָחִיד אֶת־שִׁקּוֹ לְתַת מִסְּפּוֹ לְחֹמְרוֹ בַּמֶּלֶן וַיֵּרָא אֶת־כֶּסֶפוֹ וְהִנֵּה־הוּא בַּפִּי אֲמַתְחָתוֹ: (כח) וַיֹּאמֶר אֶל־אָחִיו הֲוֹשֵׁב כֶּסֶףִּי וְגַם הִנֵּה בְּאֲמַתְחָתִי וַיֵּצֵא לָבָם וַיַּחְרְדוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו לֵאמֹר מִה־זֹּאת עָשָׂה אֲלֵהִים לָנוּ:

(21) They said one to another, “We are certainly guilty concerning our brother, in that we saw the distress of his soul, when he begged us, and we would not listen. Therefore, this distress has come upon us.” (22) Reuven answered them, saying, “Did I not tell you, saying, ‘Do not sin against the boy,’ and you would not listen? Therefore also, behold, his blood is required.” (23) They did not know that Yosef understood them; for there was an interpreter between them. (24) He turned himself away from them and wept. Then he returned to them, and spoke to them, and took Shimon from among them, and bound him before their eyes. (25) Then Yosef gave a command to fill their bags with grain, and to restore each man’s money into his sack, and to give them food for the way. So it was done to them. (26) They loaded their donkeys with their grain, and departed from there. (27) As one of them opened his sack to give his donkey food

להם הוא אשר דברתי מרגלים אתם. דעתה נוכחתי שכדברי הראשונים כן הוא שאתם מלומדים היטב באומנות זו ובקיאים בה דאתם עושים עצמכם כתמימים שאין להם הבנה כרי לסתור כל הוכחה שלי. וע"כ לא נזכר כאן ערות הארץ באתם לראות, דרק על זה יש לו הוכחה שהם מלומדים בזה:

in the lodging place, he saw his money. Behold, it was in the mouth of his sack. (28) He said to his brothers, “My money is restored! Behold, it is in my sack!” Their hearts failed them, and they turned trembling one to another, saying, “What is this that God has done to us?” (Bereishit 42:21–28)

Yosef’s emotion is real; he momentarily loses control. While he has expertly prepared for his role, a recurring theme emerges: Yosef finds it difficult to maintain his composure when his brothers show remorse and express guilt for the harm they have done. Nonetheless, Yosef collects himself. He proceeds methodically – and even though we are not told the details of his plan, we may have suspicions.

First, the facts: Yosef demands to see Binyamin. Is he trying to determine whether or not his brothers have changed? Perhaps. Is it in order to help them achieve penance?⁷ Perhaps. But there seems to be more to it: When Yosef sees his brothers, the verses tell us that he remembers his dreams. For Yosef, the dreams were akin to prophecy,⁸ and he switches to active mode: Yosef believes it is his responsibility to see that the dreams come to fruition.

7. See Ohr HaChaim, Bereishit 42:9:

אור החיים בראשית (פרשת מקץ) פרק מב פסוק ט

ויזכור יוסף וגו' ויאמר אליהם מרגלים וגו'. פי' לצד שזכר החלומות אשר חלם להם כפי האמת והם חשדוהו כי שקר בפיו ואומר מה שהוא מקוה להתגדל עליהם, גם הוא נתכוון לכפר עונם ויאמר להם מרגלים אתם לראות וגו' ואין בפיכם נכונה:

8. See the formulation of the Vilna Gaon (Aderet Eliyahu, Bereishit 42:9) – by ignoring the dreams/prophesy Yosef would have contradicted the Divine will. This approach is echoed in the Ha'amek Davar, Bereishit 42:9:

אדרת אליהו בראשית פרק מב פסוק ט

ולכך א"ל בזאת תבחנו כו' וכוונתו ח"ו לא לצערם וכ"ש לצער אביו על חנם אלא שידע שעיי"כ יתקיימו החלומות כסדר ולא רצה לעבור על רצון השי"ת... ולכך הקדימה התורה ויזכור יוסף את החלומות להודיע שכל מה שעשה לא עשה אלא מרוב צדקתו שיקיימו החלומות שלא להכחיש רצון וגזירת עליון וזהו כלל התורה:

העמק דבר בראשית (פרשת מקץ) פרק מב פסוק ט

את החלומות. שני החלומות, והודיע הכתוב שלא מחמת נקימה ח"ו התהלך עמם בעקשות כזה, אלא משום שנזכר החלומות שהוא כעין נבואה, שהרי החלום הראשון כבר נתקיים, וא"כ עליו לראות שיקוים גם השני, ואם לא יעשה כן יהיה כנביא שמוותר על דברי עצמו, על כן ביקש סיבה שיגיע לזה:

Only ten brothers bowed before Yosef. In order for the first dream to come true it would be necessary to bring the eleventh brother, Binyamin. And there was another wrinkle: In the second dream, Yaakov bows as well. This, too, would require him to force the puzzle pieces into place, but this second dream presented a much greater challenge. How does Yosef engineer a scenario in which Yaakov bows before him?⁹

9. See Ramban and Moshav Zekeinim, Bereishit 42:9:

רמב"ן בראשית פרשת מקץ פרק מב פסוק ט

... ולפי דעתי שהדבר בהפך, כי יאמר הכתוב כי בראות יוסף את אחיו משתחוים לו זכר כל החלומות אשר חלם להם וידע שלא נתקיים אחד מהם בפעם הזאת, כי יודע בפתרונם כי כל אחיו ישתחוו לו בתחילה מן החלום הראשון, והנה אנחנו מאלמים אלומים, כי "אנחנו" רמזו לכל אחיו אחד עשר, ופעם שנית ישתחוו לו השמש והירח ואחד עשר כוכבים מן החלום השני, וכיון שלא ראה בנימן עמהם חשב זאת התחבולה שיעליל עליהם כדי שיביאו גם בנימין אחיו אליו לקיים החלום הראשון תחילה: ועל כן לא רצה להגיד להם אני יוסף אחיכם, ולאמר מהרו ועלו אל אבי וישלח העגלות כאשר עשה עמהם בפעם השניה, כי היה אביו בא מיד בלא ספק. ואחרי שנתקיים החלום הראשון הגיד להם לקיים החלום השני. ולולי כן היה יוסף חוטא חטא גדול לצער את אביו ולהעמידו ימים רבים בשכול ואבל על שמעון ועליו, ואף אם היה רצונו לצער את אחיו קצת איך לא יחמול על שיבת אביו, אבל את הכל עשה יפה בעתו לקיים החלומות כי ידע שיתקיימו באמת: גם הענין השני שעשה להם בגביע לא שתהיה כוונתו לצערם, אבל חשד אולי יש להם שנאה בבנימין שיקנאו אותו באהבת אביהם כקנאתם בו, או שמא הרגיש בנימין שהיה ידם ביוסף ונולדה ביניהם קטטה ושנאה, ועל כן לא רצה שילך עמהם בנימן אולי ישלחו בו ידם עד בדקו אותם באהבתו: ולזה נתכוונו בו רבותינו בבראשית רבה (צג ט) אמר רבי חייא בר' אבא כל הדברים שאתה קורא שדיבר יהודה בפני אחיו עד שאתה מגיע ולא יכול יוסף להתאפק היה בו פיוס ליוסף פיוס לאחיו, פיוס לבנימין. פיוס ליוסף, ראה היאך נותן נפשו על בנייה של רחל וכו': וכן אני אומר שכל הענינים האלה היו ביוסף מחכמתו בפתרון החלומות, כי יש לתמוה אחר שעמד יוסף במצרים ימים רבים והיה פקיד ונגיד בבית שר גדול במצרים, איך לא שלח כתב אחד לאביו להודיעו ולנחמו, כי מצרים קרוב לחברון כששה ימים, ואילו היה מהלך שנה היה ראוי להודיעו לכבוד אביו, ויקר פדיון נפשו ויפדנו ברוב ממון: אבל היה רואה כי השתחויית אחיו לו וגם אביו וכל זרעו אתו, אי אפשר להיות בארצם, והיה מקוה להיותו שם במצרים בראותו הצלחתו הגדולה שם, וכל שכן אחרי ששמע חלום פרעה שנתברר לו כי יבאו כלם שמה ויתקיימו כל חלומותיו:

ויאמר אליהם מרגלים אתם - העלילה הזאת יצטרך להיות בה טעם או אמתלא, כי מה עשו להיות אומר להם ככה, וכל הארץ באו אליו, והם בתוך הבאים, כמו שאמר לשבור בתוך הבאים כי היה הרעב בארץ כנען: ואולי ראה אותם אנשי תואר ונכבדים, לבושי מכלול כולם, ואמר להם אין דרך אנשים נכבדים ככם לבא

The solution centers around Binyamin: Yosef assumes that there is every reason to doubt that Yaakov will entrust Binyamin's safety to the brothers,¹⁰ and that if Binyamin is forced to come to Egypt to prove their collective innocence, Yaakov himself would accompany his youngest son.¹¹ Then, with both dreams fulfilled, Yosef could reveal his true identity.¹²

However, Yaakov relents; Binyamin makes the journey back to Egypt with Yehuda, while Yaakov remains at home:

לשבור אוכל כי עבדים רבים לכם. ויתכן שהיו בתחילת הבאים מארץ כנען, והוא טעם ויבאו בני ישראל לשבור בתוך הבאים כי היה הרעב בארץ כנען, כי עתה באו משם הראשונים. ויאמר להם יוסף מרגלים אתם, כי מארץ כנען לא בא אלי אדם לשבור אוכל, וזה טעם מאין באתם, שאמר להם בתחילה:

מושב זקנים בראשית (פרשת מקץ) פרק מב פסוק ט

שאל הר"י ב"ש צדיק כיוסף היאך ציער את אביו כל כך זמן והוצרך יעקב לשלוח בנימין, ותירץ לא נתכוון לצער אביו ולא נתכוון אלא שיעקב יבא למצרים ע"י בנימין וידע יוסף שעדיין קיים אביו, ואמר יוסף אם אגיד להם שאני יוסף ושאל מושל בכל ארץ מצרים וקודם שיבא בנימין לא יגידו לאבי מחמת השנאה שישנאו אותי, אגרום שיבא בנימין אצלי ואח"כ אגיד להם שאני יוסף, ואז יבא אבי הנה:

10. This point was made by Rabbi Soloveitchik in talk given in Boston in 1965. See *Yemei Zikaron*, p. 19, and David Holzer, *The Rav Thinking Aloud: Sefer Bereishis*, p. 387.

11. See Rav Chaim Paltiel and Moshav Zekeinim, *Bereishit* 42:9:

ר' חיים פלטיאל בראשית (פרשת מקץ) פרק מב פסוק ט

ויזכור יוסף את החלומות. תימ' מה נתינת טעם הוא זה משום שאמר להם החלומות אמר להם מרגלים אתם, וי"ל דיוסף חשב אני חלמתי שאחי יבואו אלי וישתחוו לי היאך אעשה שזה יהיה אם אעכב את כולם משום הכי לא יבואו כי חביבה א"י לפנייהם אבל אעשה תחבולות שיביאו לי בנימין לכאן ואז יצטרך אבי לבא כאן.

מושב זקנים בראשית (פרשת מקץ) פרק מב פסוק ט

שאל הר"י ב"ש צדיק כיוסף היאך ציער את אביו כל כך זמן והוצרך יעקב לשלוח בנימין, ותירץ לא נתכוון לצער אביו ולא נתכוון אלא שיעקב יבא למצרים ע"י בנימין וידע יוסף שעדיין קיים אביו, ואמר יוסף אם אגיד להם שאני יוסף ושאל מושל בכל ארץ מצרים וקודם שיבא בנימין לא יגידו לאבי מחמת השנאה שישנאו אותי, אגרום שיבא בנימין אצלי ואח"כ אגיד להם שאני יוסף, ואז יבא אבי הנה:

12. See the commentary of the Abarbanel, who ruminates regarding Yosef's multiple considerations, keeping in mind his dreams, his relationships, and his position.

בראשית פרשת מקץ פרק מג פסוק כו-לא

(כו) וַיָּבֵא יוֹסֵף הַבֵּיתָה וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בְּיָדָם הַבֵּיתָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אַרְצָה: (כז) וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַשְׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּקֶן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם הֵעוֹדְנָנוּ חַי: (כח) וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאֲבִינוֹ עוֹדְנָנוּ חַי וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ: (כט) וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־בְּנֵימִין אָחִיו בֶּן־אָמוֹ וַיֹּאמֶר הֲזֶה אָחִיכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם אֵלַי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יַחַדְךָ בְּנִי: (ל) וַיַּמְהַר יוֹסֵף כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל־אָחִיו וַיִּבְקֶשׁ לִבְכוֹת וַיָּבֵא הַחֲדָרָה וַיִּבְךְ שָׁמָּה: (לא) וַיִּרְחֹץ פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לָחֶם:

(26) When Yosef came home, they brought him the present which was in their hands into the house, and bowed themselves down to him to the earth. (27) He asked them of their welfare, and said, "Is your father well, the old man of whom you spoke? Is he yet alive?" (28) They said, "Your servant, our father, is well. He is still alive." They bowed down humbly. (29) He lifted up his eyes, and saw Binyamin his brother, his mother's son, and said, "Is this your youngest brother, of whom you spoke to me?" He said, "God be gracious to you, my son." (30) Yosef hurried, for his heart teemed with mercy for his brother; and he sought a place to weep. He entered into his room, and wept there. (31) He washed his face, and came out. He controlled himself, and said, "Serve the meal." (Bereishit 43:26-31)

As all eleven brothers bow, the first dream is fulfilled. However, Yaakov had not arrived; apparently, the dreams would have to be fulfilled in stages. Then a frightening thought washes over Yosef: Perhaps Yaakov had not come because he was dead. Yosef questions the brothers. When he is assured that Yaakov is well, Yosef must once again regain his composure. The show must go on just a little longer; Yosef devises another way to bring his father to Egypt.

A trap is set: Evidence is planted, and a bewildered Binyamin is accused of theft. But before Yosef can demand his father's presence, Yehuda unexpectedly confronts Yosef:

בראשית פרשת ויגש פרק מד פסוק יח-לד

(יח) ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל-יחר אפה בעבדך כי כמוך כפרעה: (יט) אדני שאל את-עבדיו לאמר היש-לכם אב או-אח: (כ) ונאמר אל-אדני יש-לנו אב זקן וילד זקנים קטן ואחיו מת ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו: (כא) ותאמר אל-עבדך הורדהו אלי ואשימה עיני עליו: (כב) ונאמר אל-אדני לא-יוכל הנער לעזוב את-אביו ועזב את-אביו ומת: (כג) ותאמר אל-עבדך אם-לא ירד אחיכם הקטן אתכם לא תספון לראות פני: (כד) ויהי כי עלינו אל-עבדך אבי ונגד-לו את דברי אדני: (כה) ויאמר אבינו שבו שברו-לנו מעט-אכל: (כו) ונאמר לא נוכל לרדת אם-יש אחינו הקטן אתנו וירדנו כי-לא נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן איננו אתנו: (כז) ויאמר עבדך אבי אלינו אתם ידעתם כי שנים ילדה-לי אשתי: (כח) ויצא האחד מאתי ואמר אך טרף טרף ולא ראיתיו עד-הנה: (כט) ולקחתם גם-את-זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם את-שיבתי ברעה שאלה: (ל) ועתה כבאי אל-עבדך אבי והנער איננו אתנו ונפשו קשורה בנפשו: (לא) והיה כראותו כי-אין הנער ומת והורידו עבדך את-שיבת עבדך אבינו ביגון שאלה: (לב) כי עבדך ערב את-הנער מעם אבי לאמר אם-לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל-הימים: (לג) ועתה ישב-נא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יעל עם-אחיו: (לד) כי-איד אעלה אל-אבי והנער איננו אתי פן אראה ברע אשר ימצא את-אבי:

(18) Then Yehuda came near to him, and said, "Oh, my lord, please let your servant speak a word in my lord's ears, and do not let your anger burn against your servant; for you are even as Pharaoh. (19) My lord asked his servants, saying, 'Have you a father, or a brother?' (20) We said to my lord, 'We have a father, an old man, and a child of his old age, a little one; and his brother is dead, and he alone is left of his mother; and his father loves him.' (21) You said to your servants, 'Bring him down to me, that I may set my eyes on him.' (22) We said to my lord, 'The boy cannot leave his father: for if he should leave his father, his father would die.' (23) You said to your servants, 'Unless your youngest brother comes down with you, you will see my face no more.' (24) It happened when we came up to your servant my father, we told him the words of my lord. (25) Our father

said, 'Go again, buy us a little food.' (26) We said, 'We cannot go down. If our youngest brother is with us, then we will go down: for we may not see the man's face, unless our youngest brother is with us.' (27) Your servant, my father, said to us, 'You know that my wife bore me two sons: (28) and the one went out from me, and I said, "Surely he is torn in pieces"; and I have not seen him since. (29) If you take this one also from me, and harm happens to him, you will bring down my gray hairs with sorrow to *Sheol*.' (30) Now therefore when I come to your servant my father, and the boy is not with us; since his life is bound up in the boy's life; (31) it will happen, when he sees that the boy is no more, that he will die. Your servants will bring down the gray hairs of your servant, our father, with sorrow to *Sheol*. (32) For your servant became collateral for the boy to my father, saying, 'If I do not bring him to you, then I will bear the blame to my father forever.' (33) Now therefore, please let your servant stay instead of the boy, a slave to my lord; and let the boy go up with his brothers. (34) For how will I go up to my father, if the boy is not with me? lest I see the evil that will come on my father." (Bereishit 44:18–34)

In his speech, Yehuda never claims that he or his brothers are innocent. The thrust of his speech is the pathos regarding an elderly man who has already lost the son that he loves. Losing a second son may prove too much for his old, wounded heart. While the irony of this monologue is lost on Yehuda, Yosef cannot miss the turning of tables, as the mastermind behind Yosef's kidnapping and all the pain Yosef and Yaakov endured now stands before him – and accuses *him*, Yosef, of torturing their father.

At this point Yosef again breaks down, but this time he does not excuse himself or turn away. He allows his brothers to see his loss of composure, his tears for his father.¹³ What the brothers fail

13. See comments of Seforno, Bereishit 45:3:

ספורנו בראשית מ"ה:ג'
העורר אבי חי - איך אפשר שלא מת מדאגתו עלי.

to understand is that at that moment Yosef abandons his plans and forfeits his dreams. While under certain circumstances Yaakov would have bowed before *Tzafnat Paane'ach*, it is inconceivable that Yaakov would bow before his son Yosef. Yehuda referred to their father more than twelve times in his soliloquy, and Yosef felt the pain each and every time his father's suffering was mentioned. Like a victim of multiple emotional stab wounds, Yosef, who was so much in control when he prepared his plans and scripted the scene in his mind, now involuntarily cringes, and turns his attention to the one person who had suffered even more than himself, the victim of the battle between Yehuda and Yosef, the father who bore the scars of Yehuda's actions and Yosef's action and inaction.

בראשית פרשת ויגש פרק מה פסוק א-ג

(א) וְלֹא־יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנִּצְבִּים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלַי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו: (ב) וַיִּתֵּן אֶת־קִלּוֹ בְּכַבֵּי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה: (ג) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אָנִי יוֹסֵף הָעוֹד אֲבִי חַי וְלֹא־יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנָיו:

(1) Then Yosef could not contain himself before all those assembled before him, and he cried, "Remove everyone from before me!" No one else stood with him, while Yosef made himself known to his brothers. (2) He wept aloud. The Egyptians heard, and the house of Pharaoh heard. (3) Yosef said to his brothers, "I am Yosef! Is my father still alive?" His brothers could not answer him; for they were terrified at his presence. (Bereishit 45:1-3)

With these five words, Yosef's dreams become no more than passing subconscious thoughts, emotional ether that dissipates in a puff of smoke: Yaakov would not bow to Yosef, and Yosef would not be king.¹⁴ In revealing his identity to the brothers before bringing Yaakov to bow before him, Yosef had surrendered. Making the family

"How could he have survived so many years of worry over my fate?"

14. For more on this, see *Parashat Vayechi*. Also See Rabbi Joseph Soloveitchik, *Vision and Leadership*, pp. 39-47.

whole was suddenly far more important to him than the fulfillment of the second dream. His father's emotional health required attention, and the brothers had proven their remorse. It was time to move on.

Sometimes, dreams are merely dreams.¹⁵

15. Rabbi Yaakov Lorberbaum, Nahalat Yaakov, Bereishit 42:7, states that the dreams would come true in the future, through the descendants of Yosef:

נחלת יעקב בראשית (פרשת מקץ) פרק מב פסוק ז

"ויזכור יוסף את החלומות", כלומר שכל דברי קשות שדבר עמהם, לא הי' רק מפני זכרון החלומות. והנה ידוע מה שכתבו המפרשים כי מה שלא הודיע לאביו ולאחיו - כי המתין עד שיתקיים כל החלומות, עד שיבואו אביו ואחיו להשתחוות לו (עי' רמב"ן מב, ט). ולכאורה תמוה, כי בודאי צדיק כיוסף לא יחוש לכבוד המדומה שישתחוו לו אביו ואחיו. לכן נראה כי שני החלומות שחלם יוסף היו חלומות של נבואה, כענין שאמר בחלום אדבר בו (במדבר יב, ו). והנבואה הנאמר בחלום אין הכרח שיתקיים כולה. והנה המלוכה שהראה לו בחלום היה מראה על ענין המלוכה הניטל מבית דוד וניתן לירבעם, שהוא מזרע יוסף. ובחלום ב' היה מראה לו ענין משיח בן יוסף שקודם משיח בן דוד. ולכך הראה לו ג"כ שאביו ואחיו ישתחוו לו, כי יש בישראל מי שיקרא בבחינת יוסף, כענין שנאמר עדות ביהוסף שמו (תהלים פא, ו), ויש שנקראים בבחינת יעקב, וקבלו אותו למלך. ומבואר בש"ס כשהיו יראים מאיזה דבר, עשו דבר קטן, שיחול הדבר על זה הדבר הקטן, כענין שאמרו בגיטין דף לה. אפכוה לכורסי'. והנה יוסף היה לו צער במאוד על קיום החלומות, שהמלוכה הניטלת מבית דוד על ידי זרעו היה עון גדול. ולכך היפך שיתקיים החלומות בכאן, כי אולי יתבטל הדבר, שלא יתחלק המלוכה, ולא ינטל מבית דוד. וכל מה שעשה להן לא עשה אלא לטובתן: